

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003424

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-11-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крикуненко Сергій Віталійович

2. Serhii Krykunenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 034

Назва наукової спеціальності: Культурологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Культурологія

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Сценічне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 7137

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.46.45

Тема дисертації:

1. Комікс як феномен масової культури: трансформація у просторі сучасних мистецько-видовищних форм
2. Comics as a phenomenon of mass culture: transformation in the space of modern artistic and spectacular forms

Реферат:

1. Дисертаційну роботу присвячено дослідженню коміксу в мистецько-видовищних формах сучасної культури. Дослідження ґрунтується на розкритті особливостей синергії коміксу, його візуально-знакових та наративних моделей, із мистецько-видовищними формами сучасності, зокрема з екранними, сценічними, вуличними та образотворчо-тілесними. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що уперше багатоаспектно та комплексно досліджена образна трансформація коміксу як феномена масової культури у мистецько-видовищних формах з урахуванням еволюції форм видовищної культури в умовах технологічних інновацій; науково визначена та обґрунтована дефініція терміна «мальопис» як українського відповідника терміна «комікс»; досліджені стратегії кросмедійної адаптації та інтертекстуальності кінокоміксів та анімаційних фільмів, які засновані за мотивами відомих мальописів; висвітлені соціокультурні особливості та новаторство українського цифрового коміксу в умовах гострополітичних воєнних подій; визначений та досліджений культурний код українського коміксу як засобу національної ідентифікації. З'ясовано, що унікальність коміксу як форми мистецтва забезпечується синкретичною природою та визначається його

особливою специфікою, де сенсове наповнення передається за допомогою комбінації вербально-іконічних засобів, таких як зображення та текст. Це призводить до зацікавленості коміксом як об'єктом дослідження з боку різних наукових напрямлень, зокрема літературознавства (Р. Барт), мовознавства та філології (Н. Космацька, М. Івасишин), соціальних комунікацій (Д. Адамс, О. Гудошник), культурології (Л. Маслон, М. Кантор, М. П. Гаррісон, Д. Фелл, Х.-К. Крістіансен, П. Лефевр) та інформаційно-бібліотечної справи (Д. Белов). Особливу зацікавленість серед науковців привертає японська манга (Ф. Л. Шодт, Т. Джонсон-Вудс, М. МакВільямс, А. Мендес), які розглядають такі малюнки з аспектів особливостей та специфіки власної візуальної мови, масового культурного феномена та сучасної японської ідентифікації і впливу на глобальну культуру. Визначено, що вектори наукових робіт у напрямку малюнків мають досить широкий вибір базових тем досліджень: особливості взаємодії словесних та ілюстрованих складових наративу; системне дослідження різновидів та типології коміксу; історичний розвиток та етапи становлення коміксу як окремого напрямку мистецтва; культурний, соціальний, психологічний впливи коміксів на звичайне життя. Досліджено, що, будучи багатофункціональним та унікальним жанром мистецтва, комікс досі не став предметом вивчення з аспекту синтезу та синергії малюнку і видовищної культури в українському науковому дискурсі, що доводить актуальність обраної теми дисертації. Виявлений своєрідний український відповідник терміна «комікс» – «малюнок», проте з'ясована відсутність у визначенні цієї лексеми як у словниках, так і в науковій та науково-популярній літературі. Наведена авторська дефініція цьому терміна, тлумачення якого описується таким чином: мультикомпонентний жанр мистецтва, що складається з візуальних та текстових систем, які у поєднанні між собою та послідовним розташуванням створюють наратив. Уточнені та доповнені такі фундаментальні поняття дослідження, як «манга», «манхва», «філактерія», «креолізований текст», «цифровий комікс», «вебкомікс», «гік-культура», «отаку».

2. It is found out that the uniqueness of the comics as an art form is provided by the syncretic nature and determined by its particular specificity, where the meaning is conveyed using a combination of verbal and iconic means, such as images and texts. This leads to interest in comics as a research object in various scientific directions, in particular literary studies (R. Barth), linguistics and philology (N. Kosmatska, M. Ivasyshyn), social communications (D. Adams, O. Hudoshnyk), cultural studies (L. Maslon, M. Kantor, M. P. Harrison, D. Fell, H.-K. Christiansen, P. Lefebvre), information and library studies (D. Bielov). Japanese manga attracts special interest among scientists (F. L. Schodt, T. Johnson-Woods, M. McWilliams, A. Mendes), who view such sketches in the aspects of features and specifics of their own visual language, mass cultural phenomenon and modern Japanese identification and impact on the global culture. It is determined that the vectors of scientific works in the sketch direction have a fairly wide selection of basic research topics: interaction peculiarities of verbal and illustrated components of the narrative; systematic study of varieties and typology of comics; historical development and stages of grounding the comics as a separate art direction; cultural, social and psychological influence of comics on simple life. It is researched that, being a multifunctional and unique form of media, the comics has not yet become a subject of study in the aspect of synthesis and synergy of painting and spectacle culture in domestic scientific discourse. This proves the relevance of the chosen thesis topic. A peculiar Ukrainian equivalent of the term "comics" is identified as "sketch". However, the lack of definition of this lexeme in dictionaries, as well as in scientific and popular science literature, is revealed. The author's definition of this term is offered, the interpretation of which is described as follows: a multi-component genre of art consisting of visual and textual systems, which create a narrative in combination with each other and sequential arrangement. It is determined that today's sketch is a multi-component media, which can be most widely reflected in artistic structures that combine systems of the master's means of expression and external spectacular manifestations. Since the sketch consists of verbal and iconic components, its special and unique visual parts make it a transmedia form of art in terms of applying these elements in other artistic and spectacular forms. This opens an opportunity to consider the comics as a special transmedia model consisting of two categories: the comics as a visual-sign model; the comic as a narrative model. It is found out that the comics as a visual-symbolic model in the culture of modern spectacular forms is mostly reflected in the artistic forms of screen culture. This is explained by the fact that nowadays this category of artistic and spectacular fo

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Крикуненко С. В. Ретроспективний аналіз коміксу як об'єкта дослідження українських і зарубіжних науковців. Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2022. Вип. 9. С. 166–176.
- Крикуненко С. В. Структурно-стилістичні компоненти коміксу в реальному просторі формування видовищної культури. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2023. № 3.
- Крикуненко С. В. Новаторство коміксу в просторі сучасної екранної видовищної культури. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 2. С. 57–63.
- Крикуненко С. В. Структурні елементи коміксу у сучасному соціокультурному та мистецькому просторі. Formation of innovative potential of world science. Tel-Aviv, 2021. № 2. С. 158–161.
- Крикуненко С. В. Комунікативна дія коміксу. Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : зб. матеріалів Четвертої міжнар. наук. конф., м. Київ, 20–22 травня 2021 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2021. С. 127–129.
- Крикуненко С. В. Комікси в дослідженнях зарубіжних науковців. Діяльність бібліотек у забезпеченні вивчення і популяризації історико- культурної спадщини регіонів: історія, сьогодення, перспективи: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 листоп. 2021 р.: Вид. центр КНУКіМ, 2021. С. 102–105.
- Крикуненко С. В. Комікс як інформаційний культурний продукт: термінологічний аспект. Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми та перспективи : матеріали VI Міжнародної наук.-практ. конф., м. Полтава, 25 листопада 2021 р.: Полтава, 2021. С. 255–258.
- Крикуненко С. В. Комікс як феномен масової культури. Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 23–24 березня, 2022 р.: Вид. центр КНУКіМ, 2022, С. 64–67.
- Крикуненко С. В. Цифровий комікс в період російсько-української війни. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 8–9 квітня, 2022 р.: Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 112–114.
- Крикуненко С. В. Місце коміксу в міжкультурній комунікації як виду соціокомунікаційного дискурсу. Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : зб. матеріалів П'ятої міжнар. наук. конф., м. Київ, 23–24 червня 2022 р.: Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 214–216.
- Крикуненко С. В. Комунікаційні функції вербальних складових коміксу. Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття: зб. матеріалів XV міжнар. науково-практичної конф., м. Одеса, 14–16 вересня 2022 р. : Вид. центр ОНПУ, 2022. С. 124–127.
- Крикуненко С. В. Комікс в естрадно видовищних формах зарубіжних країн. Актуальні дискурси мистецтва естради: традиції та європейська інтеграція : матеріали III Всеукр. наук. конф., Київ, 21 квіт. 2023. / КНУКіМ, КУК, ХДАК та ін. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2023. С. 200–203.
- Крикуненко С. В. Специфіка коміксу у формуванні сучасних видовищних практик. Новітні дослідження культури і мистецтва: пошуки, проблеми, перспективи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. м. Київ, 18 травня 2023 р.: Вид. центр НАКККіМ, 2023. С. 194–195.

- Крикуненко С. В. Український комікс у культурі видовищних форм. Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір : матеріали VII Всеукр. наук. конф. молод. вч., асп. та магістран., м. Київ, 02 листопада 2023 р.: Вид. центр НАКККиМ, 2023 С. 17–19.
- Крикуненко С. В. Особливості жанрового різновиду коміксу в період Євроінтеграції. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції аспірантів, здобувачів, магістрів. Київ : Вид. центр КНУКиМ, 2023. С. 300–306.
- Крикуненко С. В. Комікс у культурі українського стріт-арту. Актуальні проблеми сучасності. Молодіжна наука КНУКиМ – 2023: матеріали Всеукраїнської звітної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, м. Київ, 24–25 листопада 2023 р. Київ : Вид. центр КНУКиМ, 2023. С. 33–35.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Медведева Валентина Миколаївна
2. Valentyna Medvedieva

Кваліфікація: к. пед. н., професор, 07.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Станіславська Катерина Ігорівна
2. Kateryna Stanislavska

Кваліфікація: д.мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Денисюк Жанна Захарівна

2. Zhanna Denysiuk

Кваліфікація: д. культ., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волинець Вікторія Олексіївна

2. Viktoriia Volynets

Кваліфікація: к. культ., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Мирослава Миколаївна
2. Myroslava Melnyk

Кваліфікація: к. мист., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Печеранський Ігор Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Печеранський Ігор Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Тімофеева К.О.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна